

CSIKI LÁSZLÓ

1944–2008

Pár nappal azelőtt, hogy végleg eltávozott, telefonon keresett, barátilag, de kurtán, tárgyilagosan újságolta, hogy október elsején délután az Írók Boltjában tartják új regénye könyvbemutatóját. Te is ott leszel – kérdeztem óvatosan –, vagy dedikáljak helyetted? Az évődés, bár kínos tapasztalatok sugallták, utólag kissé rosszízűnek tűnik, mert a közeli végzet képe rémlik föl benne. De hát végül tényleg nem ment el saját könyvének bemutatójára. Mint ahogy kapcsolatait mellőzve jó ideje baráti találkozásokról, szakmai rendezvényekről is ígérete ellenére rendre távol maradt. Egy idő óta már semmiben nem kívánt részt venni, sehol sem kívánt személyesen megjelenni, és jelét sem adta, hogy magánya titkos szféráiból, ahova konokul becsukta magát, bárhova is kikíváncskoznék. Senki nem értette, örök talány marad, miért.

Úgy ment el bizony, mint aki már régóta nem közöttünk élt.

Pedig élete sokáig nem volt talány. Erdélyi évtizedeink alatt neve fiatal szerkesztő korától fogva fogalommal vált, mint aki a legnyitottabb, legmegbízhatóbb, legkiegyensúlyozottabb pályatársaink közül. Írt verset, prózát, tanulmányt egyaránt azonos színvonalon, személyiségében is egy ígéret többletével, azzal, hogy talán valamivel több is rejlik benne, mint amennyit minden mesterségbeli tudásával értékeiből éppen közvetíteni kíván. Tisztelni, szeretni való volt mint irodalmár, szerkesztő és barát egyaránt, ismétlem: józan, megbízható és kiegyensúlyozott.

Egészen addig, amíg egyszer csak mintha már nem lett volna az. Mintha megbillent, elpattant volna benne valami. Ki tudja, micsoda, és ki tudja, miért?

Alakja elmosódottá, személyisége megközelíthetetlené, baráti mivoltában elérhetetlené vált. Kiegyensúlyozott legfőbb annyi maradt, hogy a magára szabott vesztegzárban kiegyensúlyozott konoksággal kereste az elviselhetőség könnyű mámorát, míg nem a mindennapok ismétlődésében a kellemes fuvalat lassacskán puszító örvénnyé vált. Régi-új szokásait jóhiszeműen a túlélés gyakorlatának szánta, pedig tudhatta, a megoldásnak hitt kísérletbe mások is rendszerint belepusztulnak. Hacsak titokban nem éppen erre számított.

Valami kibékíthetetlen baja támadhatott a mindenséggel, benne saját magával, hogy végül már nem bírt vagy nem akart szót találni a világgal. Nem lévén szenvedélyekkel megáldott mozgékony ember, e végzetes nézeteltérés szorításából nem volt hova, mibe menekülnie. Csak mindig ugyanoda, szokásai, betegségei és személyisége nehezekei közé, a fekete lyuk szingularitásába, ahonnan – ha szeretetünk néha el is érte ott a mélyben – jó ideje már halk üzenetek sem érkeztek el hozzánk.

Leszámítva utolsó könyvét, amelyet ki tudja, mikor volt ráérése, kedve megírni, talán túl a létező időn, a nap titkos huszonötödik órájában, újfent átlátszatlanná téve alakja körül a talányok burkát. Belőle már hiába is várnánk kérdéseinkre kései válaszát.

Bodor Ádám

A folyóirat a Nemzeti Kulturális Alap,
a Szerencsejáték Zrt.
és a Tiara Rt. támogatásával jelenik meg

nka
Nemzeti Kulturális Alap

TIARA